

לא באש ולא בעשן אלא ברכות ובאהבה

איחוד אשכולות על כוחה של מילה טובה

לפניכם אסופה של טקסטים הנוגעים בעצמה שברכות. יום יום אנו באים במגע עם אנשים ומוצאים את עצמנו בצומת בחירה: באיזה מגע, באלו מילים, ומה יהיה החותם שנשאיר עליהם. זוהי הזמנה להתבונן בעצמנו ובחברה סביבנו ולחשוב על תיקון, ועל החסד שבמילה טובה. לימוד מהנה!

עצות למנחה בקבוצה:

- ← כל ההנחיות והשאלות במערך זה הינן בגדר המלצה בלבד. ניתן לדלג, להחליף ולהוסיף שאלות בהתאם לאופי וצרכי הקבוצה, רמת ההיכרות וכדומה.
- ← המערך בנוי באופן המאפשר לימוד בחברותא (בזוג) או בקבוצה. כאשר לומדים בקבוצה רצוי לגוון ולשלב בין זמן לימוד בחברותא, המאפשרת שיחה יותר אינטימית ומעמיקה, וזמן שיתוף ודיון במליאה.
- ← נדאג לתת לחברותא הנחיות ברורות: אלו טקסטים לקרוא (את כולם או רק חלק?), באלו שאלות לדון (ניתן להיעזר בשאלות שבדף) וכן כמה זמן עומד לרשותם.
- ← כמנחה, כדאי להתבונן בטקסטים לפני הלימוד, להתעמק בהם ולמצוא נקודות חיבור, סוגיות או שאלות ספציפיות שנרצה לעסוק בהן.

יגן אלהים ואלהינו יגן על מוסדיהם ומוסדיהם (הטקסטים), אמר:

שימו לב שבכל הטקסטים ישנו אלמנט של ניגודיות ואף התרסה, של בחירה מודעת (או האפשרות לבחור) ברכות ובטוב, זאת למרות נסיבות המזמנות באותה מידה קושי או כוונות. ניתן לשאול, עד כמה הבחירה הזאת נוכחת בתודעה ובהתנהלות שלנו?

בחג השבועות, חג מתן תורה, אנו מציינים את מעמד הר סיני וקבלת עשרת הדברות, המהוות את יסודות החוק והמוסר של העם היהודי. השיר של עמיחי, לפיכך, מזמין אותנו להתייחס אליו ברובד נוסף על אלה שכבר ציינו, והוא: הדברות עצמם. השיר מציג את הדברות ביראת כבוד, כירושה שקיבל לשמור עליה, אך גם כדבר חי ומתפתח ואינטימי מאוד, שמותר בו לגעת ואף להוסיף לו. ניתן לשאול, איזה דיבר הייתם מוסיפים?

פתיחה:

שתפו בסיטואציה בה הרגשתם את כוחה של מילה טובה, על עצמכם או על אדם אחר.
יגן אלהים ואלהינו יגן על מוסדיהם ומוסדיהם (הטקסטים), אמר:

הנחיה ללימוד בחברותא:

קראו יחד את הטקסטים.

בחרו טקסט אחד שעניין אתכם או שהזדהיתם איתו, ו**שתפו** אחד את השני:

מה משמעות הטקסט בעיניכם? למה בחרתם בו?

לאחר השיתוף, חזרו אל אסופת המקורות והתעמקו בהם.

יגן אלהים ואלהינו יגן על מוסדיהם ומוסדיהם (הטקסטים), אמר:

הצעות לשאלות להעמקת הלימוד:

← **על מה** לדעתכם כל טקסט מדבר?

← **אלו תחושות** או מחשבות הוא מעורר בכם?

← **בחרו** מילה או משפט מהטקסט שתפסו אתכם. **כיצד** אתם מפרשים אותם?

← **אלו** דימויים או אזכורים בולטים לכם בטקסט? **מה המשמעות** שלהם בעיניכם?

← **באיזה** אופן מתכתבים הטקסטים זה עם זה?

← בטקסטים מופיעים תיאורים שונים של מגע ושל פעולות כף היד. **מה מסמלות** הפעולות האלה בעיניכם?

← **כיצד** לדעתכם ניתן להבין את הטקסטים בהקשר רחב יותר ומה הרלוונטיות שלהם לתקופה ולחברה שלנו?

עצות ללומדים בקבוצה:

← לסיכום הלימוד, ניתן לאסוף נקודות ומחשבות בולטות שעלו במהלך הדיון, להתייחס אליהן ולסכם במחשבה אישית על הטקסטים, על החיבור שלהם לחג, לתקופה וכדומה.

← אפשר לעשות סבב קצר, שבו כל אחד ואחת ישתפו במחשבה אחת שהם לוקחים איתם, או כל שאלה אחרת שתרוצו לסיים איתה.

ליקוט הטוב

תיקון שבועות חברתי

לא באש ולא בעשן אלא ברכות ובאהבה

איתנו אש ונורא על כוחה של מילה טובה

1

אבי ה'ה אלהים ולא ידע.
הוא נתן לי את עשרת הדברות
לא ברעם ולא בזעם, לא באש ולא בענן
אלא ברכות ובאהבה.
והוסיף לטופים והוסיף מלים טובות,
והוסיף "אנא" והוסיף "בברכה".
וזמר זכור ושמור בנגון אחד
והתחנן ובכה בשקט בין דבר לדבר,
לא תשא שם אלוהיך לשוא,
לא תשא, לא לשוא,
אנא, אל תענה ברעך עד שקר.
וחבק אותי חזק ולחש באזני,
לא תגנוב, לא תנאף, לא תרצח.

ושם את כפות ידיו הפתוחות על ראשי
בברכת יום כפור.
כבד, אהב, למען יאריכון ימיה על פני האדמה. וקול אבי לבן
כמו שער ראשו.
אחר-כך הפנה את פניו אלי בפעם האחרונה
כמו ביום שבו מת בזרועותי ואמר:
אני רוצה להוסיף שנים לעשרת הדברות:
הדבר האחד-עשר, "לא תשתנה"
והדבר השנים-עשר, "השתנה, תשתנה"
כך אמר אבי
ופנה ממני והלך נעלם במרחקיו המוזרים.

מתוך: יהודה עמיחי | "מלון הורי" פתוח סגור פתוח.

2

עשרים ושבע עצמות,
שלושים וחמשה שרירים,
קרוב לאלפים תאי עצבים
יש בכל כרית
של אצבעותינו החמט.
הרי זה די והותר,
כדי לכתב את "מין קמפף"
או את "פו הדב".

כף היד | ויסלבה שימבורסקה

3

והרוח תקום ובטיסת נדנדות
יעברו הברקים מעליך
וכבשה ואילת תהיינה עדות
שלטפת אותן והוספת לכת

מתוך: עוד חוזר הניגון | נתן אלתרמן

4

אפילו ברחוב ראשי סואן
ראיתי איש יושב ומנגן
פגשתי אנשים מאושרים
אפילו בין שבילי עפר צרים.
תמיד השארתי פתח לתקווה
אפילו כשכבתה האהבה
חלמתי על ימים יותר יפים
אפילו בלילות שינה טרופים.
לא פעם זה קשה
אבל לרוב מילה טובה
מיד עושה לי טוב
רק מילה טובה
או שתיים לא יותר מזה.

מתוך: מילה טובה | יעקב גלעד, יהודית רביץ

